

Leilighed, der var givet den, til at skaffe sig Indsigelse paa de kirkelige Spørgsmaals Afgjørelse, troer jeg med fuld Fole ligefrem at kunne tilbagevise en saadan Sigelse. Det er jo meget let, men ikke smukt og ikke berettiget, at udkaste Gaansord mod en heel Stand. Geistligheden har jo kun fulgt den Opfordring, den har modtaget til at deeltage i Landemødernes Forhandlinger, og udtalt sin Overbeviisning om den bedste mulige Ordning af Forsatningsagen. Jeg troer slet ikke, at den danske Geistlighed er lysten efter at raade og regjere, men at den bedste Deel af den kun ønsker Frihed til at leve og virke i Stillehed for det geistlige Kald.

Clausen: Det forekommer mig utmodsigelig godtgjort af den ærede Taler, som først havde Ordet, at der er noget sær Irregulært ved det nærværende Forslag, og jeg kan ikke finde, at hvad den høitærede Minister har erindret derimod, svækker den Beviisførelse, den ærede Taler gav herfor. Det kan ikke nægtes, at de saakaldte Menighedsraad endnu bestandig staae som usuldbaarne Stikfælsler, som det derfor ikke egentlig kan gaae an at tillægge nogen Virksomhed i Livet. Man veed ikke alene ikke, hvor de ere; men der, hvor de siges at være, veed man ikke, hvad de ere, hvorfra de ere komne, eller hvad de skulle. De svæve end ogsaa imellem en offentlig og en privat Charakter, saa at det ikke vil blive let at tyde Udfæltets Ord: „der, hvor saadanne Menighedsraad ere oprettede“. Jeg finder det saaledes for Viborg Stifts Vedkommende ved Landemødet udtalt: der har dannet sig i flere Menigheder en Samvirken imellem Sognepræsten og enkelte Medlemmer — altsaa et factisk Menighedsraad — men saaledes at — er der søiet til — de netop ikke ønske et offentligt Præg, ikke ville modtage Organisering og Autorisering. Om man nu skal kalde et saadant Medhjælperstab Menighedsraad eller ikke, er vistnok et tvivlsomt Spørgsmaal. Jeg kan ikke paa nogen Maade drage i Tvivl, at det Correcte vilde have været at sørge for Organisation af Menighedsraadene ved Lov, for end der tænkes paa at henlægge til dem den ved dette Lovforslag anviste Virksomhed. Jeg

maa saaledes være aldeles enig i den første Talers Præmisseser, men vil dog ikke følge ham i hans Concluston. Jeg sætter stor Priis paa Opprettelsen af Menighedsraad; men jeg troer, at det dertil vil være en nødvendig Betingelse, at der anvises en passende Virksomhed, og der er neppe nogen, der ligger nærmere end den frivillige Fattigpleie. I alle Tilfælde vil Lovven i sine Følger være uskadelig, og Henlæggelsen af Fattigkassen til nogle betroede Mænd i Forening med Sognepræsten staaer i saa naturlig Forbindelse med den Lendents, hvori der arbeides frem, at jeg troer, man i dette Tilfælde kan være berettiget til at overse den formelle Irregularitet. Jeg vil altsaa stemme for Lovudkastet.

Kirke- og Underviisningsministeren: Maatte jeg blot bemærke, at jeg vistnok fuldkommen deler den ærede sidste Talers Ønske, at der var Mulighed for igjennem disse usuldbaarne Stikfælsler at faae en Kirke Institution kaldt tillive. Jeg troer imidlertid ikke, at den tilvelebringes ved at optage den her omhandlede Lovbestemmelse; det er min Frygt, at man derved let kan tilvelebringe Noget, jeg snarere vil kalde en bød Stikfælse, og jeg har derfor troet at maatte gaae en anden Vej for at komme til at see, om der var Liv tilstede for at kunne give den sidste endelig Stikfælse. Med Hensyn til Dittins gerne angaaende de bestaaende Menighedsraads aldeles ubestemte Stilling skal jeg kun gjens tage, hvad jeg før yttrede, at saa ubestemt er den ingentunde. Det er givet, at de kun kunne kaldes tilstede ved Overenskomst mellem Præst og Menighed; det er givet, som ogsaa udtrykkelig er sagt i Circulæret, at intet Menighedsraad kan betragtes som definitivt organiseret, forinden en Plan derom er forelagt Biskoppen, og denne Intet derimod har havt at indvende, og deri forekommer det mig rigtignok, at man har Data for, om der bestaaer Menighedsraad eller ikke. Der kan være Spørgsmaal om Maaden, hvorpaa Raadene skulle dannes; der kan være Spørgsmaal, om Præsten skal forsøge at drage Menigheden til sig, eller om Menigheden selv skal kunne vælge; men vist er det, at efter Circulærets Ord kan der